

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Dr. E.M.H. Hirsch Ballin
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Den Haag, 10 mei 2010
Ref.: 329-0510

Betreft: Internetconsultatie wetsvoorstel Wet basisregistratie personen

Excellentie,

De KBvG nam met waardering kennis van het wetsvoorstel Wet basisregistratie personen. Wordt het ontwerp wet dan zal de registratie van persoonsgegevens, naar het ons voorkomt, bij de tijd zijn gebracht, zoals het voorstel blijkens de toelichting ook beoogt te doen.

De gerechtsdeurwaarders zijn overheidsorganen in de nieuwe definitie van de wet. Net als onder de Wet GBA zullen zij onder de Wet basisregistratie personen zo vaak en zo veel gegevens vragen dat systematische verstrekking de aangewezen werkwijze zal zijn. Over deze werkwijze zullen wij een vraag stellen.

Met betrekking tot de omvang van de gegevensset, artikel 2.7, doen wij een voorstel.

Naar uit de wettekst blijkt en in de memorie toegelicht, zullen tamelijk veel bepalingen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden uitgewerkt, enkele direct bij ministerieel besluit. Sommige van deze bepalingen raken de gerechtsdeurwaarder of kunnen hem raken, naar gelang van de uitwerking. Wij signaleren er vast enkele.

Ook plaatsen wij een kanttekening bij de nieuwe regeling van de bewaartermijn van informatie omtrent de verstrekking van gegevens uit de basisadministratie. Deze regeling achten wij bezwaarlijk. Onze kritiek op dit onderdeel vormt de uitzondering op onze algemene waardering voor het wetsvoorstel.

De gerechtsdeurwaarder heeft persoonsgegevens nodig. Kent of vindt hij de wederpartij van de rechtzoekende niet, dan is hij - om de memorie van toelichting vrij te

citeren - niet in staat de taken uit te voeren die door de maatschappij aan hem zijn toevertrouwd. Een zelfstandige reden waarom hij over deugdelijke gegevens moet beschikken is de kwaliteit van zijn akte, het exploit. Deze typische deurwaardersakte heeft verschillende functies, maar in de eerste plaats die van elke akte. Het exploit wordt geschreven en getekend om tot bewijs te dienen. Wat de gerechtsdeurwaarder binnen de kring van zijn ambtelijke bevoegdheid omtrent zijn waarnemingen en verrichtingen heeft verklaard en in de vereiste vorm in zijn exploit heeft vastgelegd, levert tegenover een ieder dwingend bewijs op. De rechtszekerheid, onder meer bij de inleiding van het civiele proces en de tenuitvoerlegging van vonnissen, vereist dat de gerechtsdeurwaarder op zijn exploit moet kunnen worden geloofd. Het behoeft geen betoog dat hier ook het belang van iedere gerechtsdeurwaarder en van het korps der gerechtsdeurwaarders als geheel aan de orde is. Verdwijnt het vertrouwen in de ambtsuitoefening van de gerechtsdeurwaarder dan verdwijnt op den duur de reden waarom de maatschappij zijn functie creëerde.

Tegen de achtergrond van deze overpeinzing benutten wij het moment van de internetconsultatie om enkele opmerkingen te maken over de wisselwerking tussen het Burgerlijk Wetboek - en in zijn schaduw het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering - enerzijds en de komende Wet basisregistratie personen anderzijds, een wisselwerking trouwens waaraan de Wet GBA nu reeds onderhevig is.

In de hierboven aangehouden volgorde gaan wij op de aangegeven onderwerpen in. Waar een artikelnummer wordt genoemd, zonder nadere aanduiding, wordt steeds een artikel van de nieuwe wet bedoeld.

Systematische verstrekking

De *afnemer* van artikel 91 Wet GBA wordt *overheidsorgaan*. De systematische verstrekking wordt straks geregeld in artikel 3.2. Een overgangsbepaling - artikel 4.10 - bepaalt dat een autorisatiebesluit bedoeld in artikel 91 Wet GBA na de inwerkingtreding van de nieuwe wet geldt als een besluit bedoeld in artikel 3.2. Hiermee is een soepele stap naar het gemoderniseerde stelsel verzekerd. Te eniger tijd zou evenwel vernieuwing van het autorisatiebesluit aan de orde kunnen komen.

De gerechtsdeurwaarder is bestuursorgaan, maar zijn kwalificatie als overheidsorgaan dankt hij aan de begripsbepaling onder 2^e sub t van artikel 1.1: hij is een met enig openbaar gezag bekleed persoon.

Artikel 91 Wet GBA spreekt tamelijk diffuus van systematische verstrekking van gegevens aan buitengemeentelijke afnemers, zij het dat het wel bepaalt dat een besluit tot verstrekking wordt genomen op verzoek van een buitengemeentelijke afnemer. Dit laatste is destijds geen reden geweest waarom alle gerechtsdeurwaarders individueel

een verzoek tot verstrekking moesten doen. Het bestuur van de Stichting Netwerk Gerechtsdeurwaarders (SNG), gelieerd aan de KBvG, trad en treedt op als vertegenwoordiger van de gerechtsdeurwaarders die deelnemer in de SNG zijn. Dit deelnemerschap is vastgelegd in een aansluitingsovereenkomst tussen SNG en de gerechtsdeurwaarder. De SNG initieert en faciliteert de elektronische informatie-uitwisseling tussen gerechtsdeurwaarderskantoren en derden, wat de GBA betreft sinds 1995.

Artikel 3.2 lid 1 luidt nu nauwkeuriger: *Onze Minister verstrekt gegevens aan een overheidsorgaan, voor zover dit is bepaald in een besluit van Onze Minister.* Het tweede lid bepaalt daarna dat de Minister het besluit neemt op verzoek van het overheidsorgaan.

Biedt artikel 3.2 in samenhang met artikel 3.1 ingeval van vernieuwing van het autorisatiebesluit voldoende grondslag voor inwilliging van een namens de gerechtsdeurwaarders gedaan verzoek van het bestuur van de SNG, eventueel het bestuur van de KBvG, de gerechtsdeurwaarders gegevens te verstrekken? Voor het geval dit niet zo is, stelt de KBvG voor dat het wetsvoorstel de mogelijkheid tot vertegenwoordiging door één van deze besturen zal openen.

Gegevensset

Krachtens artikel 2.7 behoren tot de data die in de basisregistratie worden opgenomen de gegevens over curatele en over het gezag dat over de minderjarige wordt uitgeoefend.

Kortgeleden reageerde de KBvG op het voor consultatie gepubliceerde concept wetsvoorstel tot wijziging van enkele bepalingen van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek inzake curatele, onderbewindstelling ter bescherming van meerderjarigen en mentorschap ten behoeve van meerderjarigen. Onderdeel H van dat voorstel voorziet in een openbaar register waarin aantekening wordt gehouden van rechtsfeiten die betrekking hebben op curatele en op het bewind ter bescherming van meerderjarigen. Dit laatste is nieuw. Het vult een bekend hiaat in de bescherming van de rechthebbende wiens goederen onder bewind zijn gesteld.

Wat de uitoefening van het bewind betreft volgt de rechthebbende de woonplaats van de bewindvoerder. In zoverre heeft hij een afhankelijke woonplaats, vergelijkbaar met de afhankelijke woonplaats van de minderjarige en de onder curatele gestelde.

De KBvG steunt de inrichting van het register in de aangegeven zin. Het wetsvoorstel strekt ertoe dat curatele altijd wordt ingeschreven, bewind alleen als de rechter dit heeft bepaald. De KBvG bepleit dat de beschikking tot instelling van het bewind en de

benoeming van de bewindvoerder altijd zullen worden ingeschreven. Eén van de gegevens over een beschermingsbewind is de woonplaats van de bewindvoerder. Voor zover de rechthebbende woont in een instelling, bedoeld in artikel 2.39, zal het zelden nodig zijn dat hij een briefadres kiest. Hij heeft immers reeds een bekende afhankelijke woonplaats.

De KBvG stelt voor dat, indien het zojuist genoemde voorstel wet wordt, onder de algemene gegevens, bedoeld onder a eerste lid van artikel 2.7, ook worden opgenomen: gegevens over beschermingsbewind, voorzover deze blijken uit het ter griffie van de rechtbank te 's-Gravenhage berustende openbare register van rechtsfeiten die betrekking hebben op curatele en bewind, bedoeld in titel 19 van Boek 1 BW.

Bepalingen die de gerechtsdeurwaarder raken

Verplicht gebruik, artikelen 1.6 en volgende:

Bij AMvB zal worden bepaald welke van de in de basisregistratie opgenomen algemene gegevens als authentiek worden aangemerkt. Een bestuursorgaan dat voor de vervulling van zijn taak een authentiek gegeven nodig heeft is verplicht dat gegeven te gebruiken. Dit geldt onder meer niet, indien bij wettelijk voorschrift anders is bepaald. De gerechtsdeurwaarder is wat de authenticiteit van zijn exploit betreft gebonden aan de door Rv gegeven voorschriften. Zo bepaalt artikel 45 Rv bijvoorbeeld dat het exploit ten minste de naam en woonplaats van de bestemming vermeldt. Zouden nu de voornamen van de degene voor wie het exploit is bestemd als authentiek gegeven worden gedefinieerd, dan zou Rv worden overtroffen en de gerechtsdeurwaarder zijn gehouden de voornamen te vermelden. De KBvG gaat ervan uit dat hij onder de nieuwe wet evenmin als nu onder de Wet GBA *verplicht* zal zijn de informatie te gebruiken die als authentiek gegeven beschikbaar is. Dit uitgangspunt berust niet op een principieel bezwaar tegen de plicht van de gerechtsdeurwaarder tot gebruik van als authentiek gekwalificeerde gegevens. Het gaat ons om duidelijkheid van meet af aan, waar verplichtingen uit Rv en de nieuwe wet lijken samen te lopen.

Inrichting, werking en beveiliging, artikelen 1.10 en volgende:

Wat de gerechtsdeurwaarder betreft ligt de kern van de regeling in het derde lid van artikel 1.11, dat bepaalt dat het overheidsorgaan zorgt dat de uitwisseling van zijn berichten in verband met de systematische verstrekking van gegevens van zijn kant geschiedt overeenkomstig de regels, bedoeld in artikel 1.10. De KBvG gaat ervan uit dat de bij of krachtens AMvB of ministeriële regeling te stellen regels naar strekking en last overeen zullen komen met de regels die nu uit de Wet GBA en daarop gebaseerde lagere regeling voortvloeien.

Financiën, artikelen 1.14 en volgende

Onder de huidige autorisatie geschiedt de verstrekking van gegevens aan gerechtsdeurwaarders op voet van betaling van een bijdrage via de SNG. De KBvG gaat ervan uit dat hier onder de nieuwe wet geen verandering in zal worden gebracht.

De verplichtingen van publiekrechtelijke instanties, artikelen 2.32 en 2.33

De KBvG gaat ervan uit dat de gerechtsdeurwaarder geen taak zal krijgen ten aanzien van de uitvoering van artikel 2.6. Een oordeel omtrent de verblijfsrechtelijke positie van een persoon komt hem niet toe.

Zoals bij de inleiding van onze reactie onderstreept is de juistheid van de gegevens die in de basisregistratie zijn opgenomen van groot belang voor het ambtswerk van de gerechtsdeurwaarder. De KBvG staat daarom niet afwijzend tegenover een plicht tot terugmelding, als de gerechtsdeurwaarder gerede twijfel krijgt over de juistheid van een hem uit de basisadministratie verstrekt essentieel gegeven. Artikel 62 Wet GBA kent de straks in artikel 2.33 geregelde terugmeldplicht reeds, maar ten aanzien van de gerechtsdeurwaarder is deze tot dusver niet geëffectueerd. Wel kende de praktijk van oudsher de spontane terugmelding. Naar uit de memorie van toelichting blijkt, zal de terugkoppeling plaatsvinden via de door de Minister beheerde centrale database, dus met gebruikmaking van de voorziening voor de systematische verstrekking van gegevens. De gerechtsdeurwaarders zouden gebruik kunnen maken de webservice van de SNG, de aan deze zijde bestaande centrale voorziening voor het vragen en ontvangen van gegevens. De KBvG gaat ervan uit dat een terugmeldplicht van de gerechtsdeurwaarder in overleg met haar zal worden gepreciseerd.

Waar wij in deze paragraaf melding maken van een uitgangspunt van de KBvG vertrouwen wij er graag op dat de definitieve memorie van toelichting uitsluitend ter zake zal geven.

Bewaartermijn, artikel 3.20 in samenhang met artikel 3.17

Artikel 3.20 verlengt de termijn, nu door artikel 103 Wet GBA op één jaar gesteld, tot twintig jaar. De in de basisadministratie opgenomen persoonsgegevens worden in beginsel eeuwig bewaard. Het gaat om de termijn van de bewaring van de informatie omtrent de verstrekking van deze gegevens. Na een prejudiciële beslissing van het EU Hof van Justitie bevestigde de Raad van State dat de termijn van één jaar te kort is. Het wetsvoorstel relateert de nieuwe bewaartermijn aan de lange verjaringstermijn van artikel 3:310 lid 1 BW. Ter toelichting daarvan vermeldt de memorie van toelichting: *Indien een verstrekking onrechtmatig is of niet de juiste gegevens bevat dan wel de ontvanger van de gegevens niet op basis van de juiste gegevens heeft gehandeld,*

bestaat de mogelijkheid dat de betrokkene hierdoor schade lijdt. Is er schade geleden, dan kan betrokkene een eis tot schadevergoeding instellen op grond van onrechtmatige daad (art. 6:162 BW).

Een rechtsvordering tot vergoeding van schade kan niet alleen tegen de Staat of een gemeente maar ook tegen een gerechtsdeurwaarder worden ingesteld, namelijk indien hem - als een voor de gegevensverwerking verantwoordelijke overheidsinstantie - kan worden verweten dat hij niet op basis van de juiste gegevens heeft gehandeld. Aan de gelding van de wet op dit stuk kan de gerechtsdeurwaarder zich uiteraard niet onttrekken, indien hij dat al zou willen.

Daarmee is niet gezegd, zeker niet in de relatie tussen de betrokkene en de gerechtsdeurwaarder, dat de bewaartermijn even lang moet zijn als de verjaringstermijn. De betekenis van beide termijnen verschilt. Daargelaten dat de wet voor de gevallen die in de praktijk het meest voorkomen de korte verjaringstermijn van vijf jaar hanteert, de verjaring strekt omwille van de rechtszekerheid tot bevrijding van de schuldenaar van een eventuele rechtsvordering. Of de schuldeiser zijn vordering niet alleen kan instellen, maar in rechte ook kan handhaven indien deze wordt tegengesproken, zal onder meer afhangen van het bewijs dat hij van zijn stellingen kan bijbrengen.

Bij de bewaartermijn gaat het om de vraag, hoelang in redelijkheid van een partij kan worden verlangd dat zij gegevens bewaart die haar tegenpartij in een eventueel civiel geding als bewijs tégen haar zal kunnen gebruiken. Zolang zij bewaart, riskeert zij een actie van haar wederpartij uit artikel 843a Rv, met inbegrip van het bewijsbeslag waarvoor dit artikel een grondslag biedt. De gerechtsdeurwaarder is openbaar ambtenaar èn ondernemer. Van hem kan worden gevergd dat hij boeken, bescheiden en andere gegevensdragers bewaart gedurende de bewaartermijn die ondernemers in het algemeen in acht moeten nemen: de termijn van zeven jaren, genoemd in artikel 2:10 BW.

Verplicht de Wet basisregistratie persoonsgegevens de Minister respectievelijk het college van B&W, de informatie omtrent de verstrekking van deze gegevens gedurende twintig jaren te bewaren, dan noodzaakt dit de gerechtsdeurwaarder zijn dossiers even lang te bewaren, niet slechts met het oog op het belang van zijn potentiële civiele tegenpartij, ook om tegen een claim van die partij gewapend te zijn. Is de *verstrekking* van gegevens nog een enkelvoudig feit, het *handelen op basis van gegevens* zal doorgaans een reeks van feiten opleveren, feiten die worden gedocumenteerd met het complete dossier.

Realiteitszin gebiedt, deze consequentie te zien in verhouding tot het werkelijke probleem, dat wil zeggen het probleem zoals het zich in de praktijk openbaart. Via de

SNG werden in 2008 3 miljoen GBA-berichten uitgewisseld, in 2009 3,8 miljoen. Op deze aantallen systematisch verstrekte gegevenspakketten ontvangt de SNG één à twee keer per jaar het bericht dat iemand wil weten welke gerechtsdeurwaarder gegevens omtrent hem verstrekt heeft gekregen.

Verlenging van de bewaartermijn tot twintig jaren vergt een aanpassing van de administratieve organisatie van de gerechtsdeurwaarder die in verhouding tot de omvang van het probleem dat ermee zou worden opgelost buitenproportioneel is.

Indien de wetgever de bewaartermijn voor Minister en B&W toch op twintig jaren wil stellen, mede in aanmerking genomen dat dit voor de *verstrekkers* geen buitensporige last oplevert, is het zojuist opgemerkte niettemin reden, voor de *verwerkers* te voorzien in een kortere termijn. Ontkoppeling zou hierin kunnen bestaan dat uit de informatie, die twintig jaar wordt bewaard, slechts een in algemene termen gestelde mededeling gedaan wordt zodra er zeven jaren na de verstrekking zijn verstreken.

Stelt de betrokkene dat de gerechtsdeurwaarder heeft gehandeld op basis van onjuiste gegevens, dan is daarmee tevens aan de orde of de gerechtsdeurwaarder heeft gehandeld zoals een goed gerechtsdeurwaarder betaamt. Van belang is hier, dat het Gerechtshof Amsterdam als tuchtrechter in appèl op 21 februari 2008, LJN BC 8315, heeft beslist dat de gerechtsdeurwaarder, mede gelet op artikel 6 EVRM, zich in beginsel kan beroepen op het tijdsverloop tussen enerzijds het ontstaan en ter kennis van de klager gekomen zijn van een klachtfeit en anderzijds het indienen van een klacht. *Het komt het hof voor dat een termijn van drie jaar in tuchtprocedures tegen gerechtsdeurwaarders in het algemeen als redelijk kan worden aanvaard. Deze termijn begint te lopen op de dag waarop de klager van het handelen of nalaten van de gerechtsdeurwaarder kennis heeft genomen of heeft kunnen nemen.*

Ook in dit licht is het juist, de effectieve bewaartermijn voor de gerechtsdeurwaarder in elk geval niet langer dan zeven jaar te laten zijn.

De KBvG dringt er daarom met klem op aan, dat de in artikel 3.20 lid 1 genoemde termijn wordt teruggebracht tot zeven jaren. Een voor de KBvG aanvaardbare variant zou zijn dat het eerste lid blijft luiden zoals het luidt, terwijl aan het tweede lid een zin wordt toegevoegd waarvan de strekking is, dat na verloop van zeven jaren na de verstrekking slechts een in algemene termen gestelde mededeling wordt gedaan, zó dat de naam van de overheidsinstantie niet meer wordt genoemd.

Wisselwerking BW en Wet basisregistratie personen

De aandacht van de KBvG voor dit onderwerp zal zich niet uiten in een voorstel tot verandering van het wetsvoorstel. Niettemin lijkt de consultatie het moment, stil te staan bij de speling die geleidelijk is ontstaan tussen het begrip *woonplaats* in het BW en het begrip *woonadres* in de Wet basisregistratie personen.

Ter wille van de duidelijkheid halen wij hier enkele definities aan. Artikel 1.1 geeft de volgende begripsbepalingen:

o. het **woonadres**:

1° het adres waar betrokkene woont, waaronder begrepen het adres van een woning die

zich in een voertuig of vaartuig bevindt, indien het voertuig of vaartuig een vaste stand- of ligplaats heeft, of, indien betrokkene op meer dan één adres woont, het adres waar hij naar redelijke verwachting gedurende een half jaar de meeste malen zal overnachten;

2° het adres waar, bij het ontbreken van een adres als bedoeld onder 1, betrokkene naar

redelijke verwachting gedurende drie maanden ten minste twee derde van de tijd zal overnachten;

p. het **briefadres**: het adres waar voor betrokkene bestemde geschriften in ontvangst worden genomen;

q. het **adres**: het woonadres, dan wel bij het ontbreken hiervan of bij toepassing van artikel

2.39 of 2.40, het briefadres;

Deels komen deze overeen met de begripsbepalingen van artikel 1 Wet GBA. Het briefadres wordt nu beknopter omschreven, waar tegenover staat dat het begrip *briefadresgever* wordt geïntroduceerd en bepaald. Nieuw is dat iemand die een woonadres heeft een briefadres kan kiezen indien de burgemeester van oordeel is dat het opnemen van het woonadres om veiligheidsredenen niet wenselijk is; artikel 2.40.

De memorie van toelichting betoogt op pagina 69 dat met het onderscheid onder o - bij vereenvoudiging: het woonadres is waar iemand woont of, als zo'n adres er niet is, waar iemand naar verwachting gedurende drie maanden ruim zestig nachten zal overnachten - , wordt aangesloten bij artikel 1:10 BW. In grote trekken is dit juist, maar geheel identiek zijn de begrippen *woonplaats* en *woonadres* niet.

Het oude arrest van de HR, dat refereert aan de plaats waar iemand woont met zijn gezin, waar hij de zetel van zijn fortuin heeft en zijn zaken behartigt, zodat hij niet weggaat dan met een doel en met het plan terug te keren, laat zich nog gelden. De HR oordeelde dat men tegelijkertijd niet meer dan één hoofdverblijf, lees: woonstede, kan hebben; HR 19 januari 1880, W 4475. In de literatuur, Asser/De Boer 2006, nr 54,

wordt als *theoretische* mogelijkheid gezien dat iemand twee of meer woonsteden en dus twee of meer woonplaatsen heeft. Praktisch is het nauwelijks denkbaar dat de gerechtsdeurwaarder vast kan stellen dat iemands betrekking tot twee of drie woningen gelijkwaardig is en hij - de gerechtsdeurwaarder - dus rechtsgeldig exploit kan doen aan één van die woonplaatsen te zijner keuze. Zou het nauwelijks denkbare zich toch voordoen, dan zou de gerechtsdeurwaarder ook de consequentie van zijn vaststelling voor de relatieve competentie van de rechter moeten overwegen.

Relateert de gerechtsdeurwaarder dat hij het afschrift liet aan de woonplaats, dan is de rechter daaraan gebonden. Het exploit, als akte, levert ter zake immers dwingend bewijs op, behoudens tegenbewijs. De gerechtsdeurwaarder zal slechts tot zijn relaas kunnen komen als hij er in gemoede van overtuigd is dat de plaats waar hij het afschrift laat de woonplaats van de bestemming is. Die overtuiging kan hij hebben op grond van hem bekende feiten en omstandigheden. Hij mag die samenvoegen en er conclusies uit trekken. Een door hem uit de basisadministratie verkregen gegeven speelt daarbij een belangrijke rol, een zo belangrijke dat de tuchtrechter het doorgaans niet verschoonbaar acht dat hij niet kort vóór het uitbrengen van het exploit een GBA-informatie nam, als naderhand blijkt dat de plaats waar het afschrift werd gelaten toch niet de woonplaats was.

De begripsbepalingen van artikel 1.1 werken binnen het kader van Wet basisregistratie personen. De artikelen 45 en volgende Rv kennen het begrip *woonadres* niet. De *woonplaats* waarvan die artikelen spreken is de door het BW geijkte woonplaats.

Het is niet geheel probleemloos wanneer het belangrijke gegeven *x heeft als woonadres y* tot stand is gekomen door een andere waardering van feiten en omstandigheden dan het begrip *woonplaats* in het BW veronderstelt en *woonadres* niettemin als gelijkwaardig aan dit begrip wordt gebruikt.

De waardering is anders, omdat artikel 1:10 BW anders afdaalt dan artikel 1.1 onder o.

Op de eerste trede is er geen verschil: *te zijner woonstede*, als antwoord op de vraag waar de woonplaats van een natuurlijk persoon zich bevindt, ligt op één lijn met *het adres waar betrokkene woont*. Hetzelfde geldt voor de verbreding van deze trede: een voertuig of vaartuig met een vaste stand- of ligplaats kan een *woonstede* respectievelijk een *woning* zijn. De wettekst noch de rechtspraak beperkt *woonstede* tot *huis*; vgl HR 10 maart 1902, W 7738.

Verskil treedt erop bij de trede daaronder. De nieuwe wet ziet als hanteerbare werkelijkheid dat iemand op meer dan één adres woont. Van twee of meer adressen wordt dát adres als woonadres aangemerkt, dat betrokkene naar redelijke verwachting gedurende een halfjaar het vaakst als plaats van overnachting zal dienen. Het BW kent

deze fictie niet. Uit de parlementaire geschiedenis blijkt dat onder de feitelijke omstandigheden, van belang voor de vaststelling van de woonstede, de plaats waar iemand regelmatig 's nachts slaapt de grootste betekenis heeft. Of iemand überhaupt een woonstede heeft, hangt vooral daarvan af. Het is geen toetssteen voor het maken van een keuze uit twee of meer gegeven woonsteden.

Als de gerechtsdeurwaarder let op de frequentie waarmee iemand ergens slaapt, let hij op de frequentie tot dan toe. Jegens hem is degene voor wie het exploit is bestemd niet tot aangifte in de zin van de Wet basisregistratie personen gehouden. Moeilijk zal de gerechtsdeurwaarder de redelijke verwachting kunnen hebben dat de bestemming gedurende een half jaar de meeste malen zal overnachten op de plaats waar hij vandaag het afschrift laat.

Stuit de gerechtsdeurwaarder op een meervoud aan woningen waarmee de degene voor wie het exploit is bestemd een relatie onderhoudt, dan zal hij in het licht van Rv en BW niet dan bij hoge uitzondering kunnen vaststellen dat elk van deze woningen als woonplaats geldt. In dat licht zal hij ook zelden een maatstaf vinden, waarmee hij één woning uit verscheidene als woonstede ergo woonplaats kan kwalificeren. Artikel 1.1 komt bij dezelfde meervoudigheid wel tot de kwalificatie woonadres, dankzij het zojuist weergegeven *toekomstige-nachtrustcriterium*.

Nòg een trede lager verschijnt het werkelijk verblijf. Bij gebreke van woonstede bevindt de woonplaats van een natuurlijk persoon zich ter plaatse van dat verblijf, bepaalt artikel 1:10 lid 1 BW. Enige bestendigheid is vereist. Een verblijf van geheel voorbijgaande aard is zonder wettelijke betekenis; Hof Den Haag 1 juni 1942, NJ 1942, 726. Op een zodanige plek kan de gerechtsdeurwaarder slechts exploit doen aan de bestemming in persoon.

Of de mate van bestendigheid van een werkelijk verblijf toereikend is om deze verblijfplaats als woonplaats te kunnen aanmerken wordt in feite, behoudens latere rechterlijke toetsing, aan de beoordeling van de gerechtsdeurwaarder overgelaten. BW noch Rv dwingt of machtigt hem het *andere toekomstige-nachtrustcriterium* van de Wet basisregistratie personen te hanteren, namelijk dat waarmee een adres - als een woonadres ontbreekt - tot woonadres wordt gerevalueerd. Dit andere criterium is: de redelijke verwachting dat betrokkene daar gedurende drie maanden ten minste twee derde van de tijd zal overnachten. Bij het doen van zijn exploit kan de gerechtsdeurwaarder die verwachting redelijkerwijs niet hebben.

Er zijn derhalve definitieverschillen. In weerwil van de grote, vaak doorslaggevende waarde die in de ambtelijke praktijk van de gerechtsdeurwaarder aan recente informatie uit de basisadministratie wordt toegekend, bestaat er speling tussen de begrippen *woonadres* en *woonplaats*.

Deze ruimte wordt vergroot door twee bepalingen in de Wet basisregistratie personen, de artikelen 2.39 en 2.40, waarvan de laatste nieuw is. Degene die zijn woonadres heeft in een door de wet aangewezen instelling, kan in plaats van zijn woonadres een briefadres kiezen en daarvan aangifte doen. Dit laatste kan ook, als het opnemen van een woonadres naar het oordeel van de burgemeester om veiligheidsredenen niet wenselijk is.

In elk van deze gevallen is er een woonplaats in de zin van het BW en dus een plaats waar in voorkomend geval ingevolge Rv een afschrift van het exploit moet worden gelaten. De woonplaats is evenwel niet traceerbaar, in elk geval niet door het inwinnen van inlichtingen uit de basisregistratie. In de plaats van het woonadres zal slechts het briefadres zichtbaar zijn.

Gelet op de betekenis van de informatie uit de basisregistratie voor het ambtswerk van de gerechtsdeurwaarder - en daarmee voor de rechtszekerheid in de civiele rechtspleging - zouden *woonplaats* en *woonadres* synoniem moeten zijn.

Onze reactie mag openbaar zijn.

Hoogachtend,

Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders

Mr J.M. Wisseborn, voorzitter van het bestuur